

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Добрич“

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ

ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. в област Добрич са приключили делата за 862 извършени престъпления. За 347 от тях съдебните производства са завършили с ефективни осъдителни присъди, за 381 - с условно осъждане, за 14 - с оправдаване, за 12 - с прекратяване, и за 108 - с освобождаване от наказание.

С осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата за 728 извършени престъпления.

През 2023 г. в област Добрич обвиняеми са били 782 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 302 лица, или 38.6% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 352 лица (45.0%);
- освободени от наказателна отговорност са 109 лица (14%);
- оправдани са 7 обвиняеми лица (0.9%);
- на 12 лица делата са прекратени (1.5%).

Броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди в област Добрич** през 2023 г. е 654.

Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 20, или 3.1% от всички осъдени.

През 2023 г. **коефициентът на криминална активност¹ за област Добрич** е 505 на 100 000 души от наказателноотговорното население, при 411 на 100 000 души за страната .

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

С най-голям брой и относителен дял в структурата на наказаната престъпност през 2023 г. в област Добрич са **общоопасните престъпления и престъпленията против собствеността.**

¹ Осъдени лица на 100 000 души от средногодишното население на възраст 14 и повече години.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Общопасните престъпления са 449, или 61.7% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените за извършването на този вид престъпления са 398, или 60.9% от общия брой на осъдените лица.

В структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на престъпленията по транспорта и съобщенията -308, или 68.6% от общия брой на общопасните престъпления. За извършването на този вид престъпления са осъдени 269 лица, или 67.6% от осъдените за извършени общопасни престъпления.

Престъпленията, свързани с наркотици, завършили с осъждане през 2023 г., са 130, а наказаните за тях лица са 118.

Престъпления против собствеността

С осъдителна присъда са приключили делата за 105 извършени престъпления **против собствеността** (14.4% от всички престъпления, завършили с осъждане). Осъдени са 111 лица, или 17.0% от общия брой на осъдените през 2023 година.

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са кражбите на имущество с 66.7% относителен дял от престъпленията против собствеността и 9.6% от общия брой на всички престъпления, завършили с осъждане в област Добрич. С осъдителна присъда са приключили делата за 70 извършени кражби, а осъдените за тях лица са 77.

По своята правна и криминална характеристика грабежите са сред най-тежките престъпления против собствеността. През 2023 г. за 7 грабежа са осъдени 10 лица.

За извършени 10 измами са осъдени 11 лица, или 9.9% от осъдените за престъпления против собствеността.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2023 г. са осъдени за извършването на:

- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации, и лица, изпълняващи публични функции - 63 лица (8.0%), от които 52 лица са осъдени за незаконно преминаване през граница;
- престъпления против личността - 24 лица (3.7%);
- престъпления против стопанството - 10 лица (1.5%);
- документни престъпления - 24 лица (3.7%);
- престъпления против брака, семейството и младежта - 10 лица (1.5%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 9 лица (1.4%).

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Фиг. 1. Структура на осъдените лица през 2023 г. по глави от НК
в област Добрич

Осъдени лица по пол и възраст

Разпределението на осъдените през 2023 г. в област Добрич лица по пол и възраст е следното:

- Броят на осъдените мъже е 606, или 92.7% от общия брой на осъдените лица. С най-висок брой и относителен дял са мъжете във възрастовите групи 30 - 39 години - 167 лица (27.6%) и 18 - 24 години - 122 лица (20.1% от общия брой на осъдените мъже).

- Осъдените жени са 48 като най-голям е делът им във възрастовата група 30 - 39 години - 18 лица, или 37.5% от общия брой на осъдените жени.

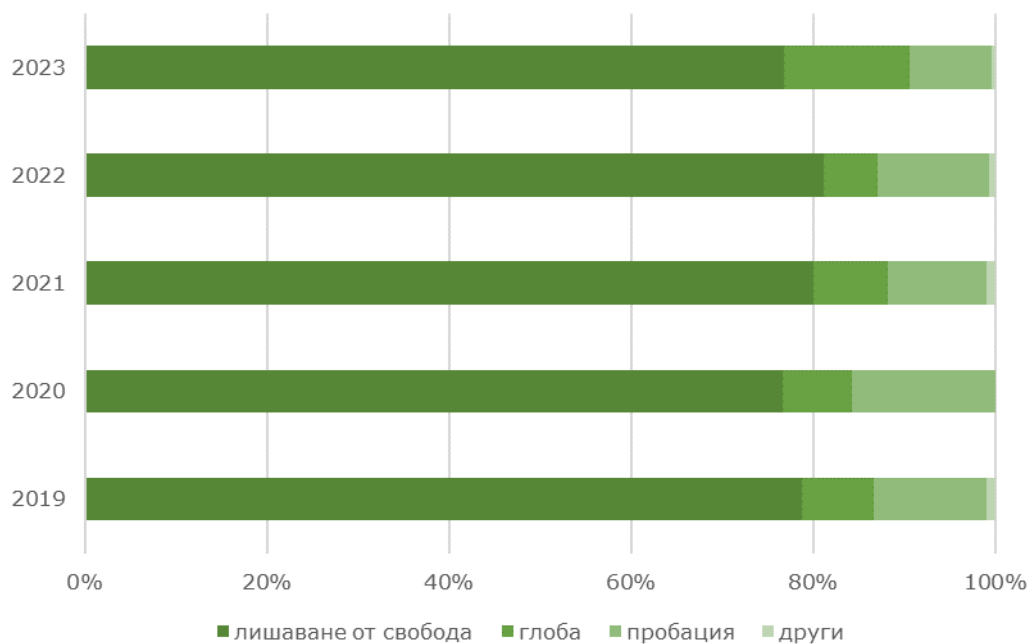
Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2023 г. те са 502, или 76.8% от общия брой на осъдените лица.

Наказанието *пробация* е наложено на 59 лица (9.0% от всички осъдени), *глоба* - на 90 лица (13.8%), а *обществено порицание* - на 3 лица (0.4%).

**ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ
ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

Фиг. 2. Структура на осъдените лица в област Добрич по наложени наказания през периода 2019 - 2023 година

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В **броя на престъпленията, завършили с осъждане**, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В **броя на обвиняемите лица** се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В **броя на осъдените лица** се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ

ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

съвкупност. Когато еднолице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Коефициентът на криминална активност е изчислен като отношение на броя на осъдените лица към броя на наказателноотговорното (на 14 и повече навършени години) средногодишно население за съответната година на 100 000 души. Оценката за населението към 31.12.2023 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти от 2022 година.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).